

Før overskuddene tilbake!

Hvorfor fortsetter de norske medieiere og investorene utarmingen? Dette bør være ett av kjernespørsmålene i debatten som nå følger offentliggjøringen av Mediemangfoldsutvalgets utredning «Det norske mediemangfoldet», etter at den nylig ble presentert av utvalgets leder Knut Olav Amås.

Mer enn noe annet er mediepolitikk verdipolitikk og demokratipolitikk. Og i debatten om norske medier og jamringen over at journalister og redaktører ikke oppfyller rollen hverken som «Den fjerde statsmakt» eller sitt selvplagte samfunnsoppdrag, er det viktig å påpeke at norske medier er omgjort til investeringsobjekt i det mange milliarder store norske mediemarkedet.

Der er Klassekampen i en særstilling med sin opplagsøkning. Opplagstallene for foregående år danner grunnlaget for pressestøtten, og avisen mottok i 2015 vel 37 millioner og i 2016 vel 39 millioner kroner i slik støtte. Økningen skyldes at Klassekampen økte opplaget. For Klassekampen lager avis basert på grundig journalistikk som publikum vil ha. Og Klassekampens forretningsmodell er basert på at overskuddet går inn i driften.

Utenom Klassekampen er det vel få eller ingen norske mediehus som pløyer overskuddet sitt tilbake. Når Mediemangfoldsutvalget påpeker «at det akkurat nå ikke finnes bærekraftige forretningsmodeller for å finansiere betydningfulle deler av den samfunnsviktige norske journalistikken», må Klassekampens forretningsmodell være godt bevis på at dette faktisk ikke er korrekt.

Derfor spør jeg: Er den norske mediebransjen i en delvis selvforstyldt «krise»? Ville «krisen» vært mindre alvorlig om norske mediehus hadde fulgte Klassekampens eksempel og latt overskuddene forbli i avisene?

Steinar Larssen
cand polit., cand. philol.

Artsvern kan ikke bortforklares

Bjørn Skåret skriver i Aftenposten 14. mars at Norge ikke er forpliktet til å ta vare på våre bestandene av ulv og andre rovdyr, og at NOAH tolker Bernkonvensjonen feil.

Men Bernkonvensjonen sier tydelig at hvert land har et ansvar for å sikre levedyktige bestander av arter som har naturlig tilhold der – slik jerv, gaupe, bjørn og ulv har i Norge. Å aktivt jobbe for å holde truede bestander på et minimum strider mot konvensjonens kjerne. Hvis flere land hadde tenkt slik, ville rovdyrene raskt blitt truet også globalt. Likevel jobber både Stortinget og regjeringen for å redusere rovdyrbestandene, og det gjøres ingen forsøk på å få dem vekk fra rødlisten, hvor de står oppført som «kritisk» eller «sterkt truet». Oppfordringen om å ta saken til Bernkonvensjonen vil trolig bli fulgt – særlig på bakgrunn av at stadig flere internasjonale miljøjurister reagerer på norske ulvpolitikk.

Siri Martinsen
veterinær og leder,
NOAH - for dyrs rettigheter

Me som har positive opplevingar, skuldar superstjernene i Nav, for dei finst, ei stor takk, skriv Oddvar Vignes. Bildet ble tatt ved en tidligere anledning, da Vignes skrev kronikk om sine selvmordsforsøk. FOTO: JAN T. ESPEDAL

Eg har egentlig berre eitt tabu som eg nødig snakkar om: Eg er nøgd med behandlinga eg fekk hjå Nav.

Superstjerner frå Nav

Kronikk

Oddvar Vignes
dagleg leiar, Vignes grav Å spreng

Gi meg sjølvmoord og Ullevål psykiatriske sjukehus, og eg snakkar fritt om egne erfaringar. Gi meg Namsmannen, tvangssalg og gjeldsordning, og eg deler gjerne frå eige liv.

Eg har egentlig berre eitt tabu som eg nødig snakkar om: Eg er nøgd med behandlinga eg fekk hjå Nav.

Eg var heilt øydelagt
Eg møtte mange forskjellige menneske då eg var innlagt på Ullevål psykiatriske sjukehus. Etter nokre dagar fekk eg besøk av ein sosisonom. Målet med møtet var å få oversikt over livet og, ikkje minst, økonomien min.

Etter ein kort samtale spurte han meg om eg kunne låne ein telefon hjå sjukehuset og ringe rundt til dei aller største bankane i landet for å høyre om eg hadde noko gjeld hjå dei. Konfliktsky og full av sjølvmoordstankar svarte eg han at det var ein kjempeid, og at det skulle eg sjølv sagt fikse. Han kunne komme tilba-

ke, så skulle eg ha lista klar til han.

Då han var ute av døra, gjekk eg rett på rommet og blei der. Eg var heilt øydelagt og ba desperat om at eg måtte sleppe å sjå han igjen. Det slapp eg.

All posten min låg i ein bag
Nokre dagar seinare vart eg sett i kontakt med ein ny rådgivar. Han lurte på det same, hadde eg noko gjeld? Eg laug og svarte at eg ikkje heilt ante korleis det stod til med økonomien min.

Han lurte på om eg kunne ha noko post liggande som han kunne få. Då kunne han sjå om eg hadde fått nokre rekningar eller kontoutskrifter som han kunne jobbe vidare med. I slutten av møtet vart me einige om at eg skulle få ein kamerat til å hente posten i leilegheita mi for å prøve å gi han oversikt. Eg takka høflig for besøket og gjekk tilbake til rommet mitt.

Rådgivaren ville hjelpe
Møter der ein må legge fram prov på ein skakkøyr økonomi og sjukt sinn, derimot, det gir grunn til søvnlause netter. Eg grudde meg mest til øyeblikket der han skulle vere som den fyrste rådgivaren. Sei at no var det opp til meg, eg hadde papira eg trong. No var det berre å ringe rundt og få oversikt, få kontroll.

Augneblikken kom aldri. Han såg derimot på papira, utan å føretreke ei mine, og sa at han skulle prøve å få ein oversikt. Det ville vere omfattande arbeid, men han trudde han skulle få det til.

Det er ei tung øving å gå inn til Nav på ein liten stad, men eg trassa frykt og tårer og gjekk inn døra

Eg fekk lov av sjukehuset til å vere med kameraten min og hente posten min i leilegheita. Gjeldsrådgivaren skulle få nok av papir å jobbe med. All posten min låg i ein fullstappa bag i eit kott. Eg pleidde å hive alt av rekningar i den når postkassen var så full at det ikkje var plass til meir.

Då Namsmannen sette sperreetape på døra og kalla meg inn til møte om tvangssalg med banken min, las eg brevet, kasta det og tenkte ikkje meir på det.

Ein treng ikkje bekymre seg for møte med Namsmannen når ein skal dø.

Hadde det vore opp til meg, hadde eg berre latt det skure og gå og latt meldekort og flytting leve sitt eige liv. Heldigvis hadde eg ein god familie som sa eg burde oppsøke mitt lokale Nav-kontor.

Det er ei tung øving å gå inn til Nav på ein liten stad, men eg trassa frykt og tårer og gjekk inn døra. Kundebehandlaren såg på meg og lurte på kva han kunne hjelpe med. Eg lessa av bora mi. Om meldekort, flytting og telefonkø.

Han satt og noterte mens eg snakka, og såg opp på meg då eg var ferdig. Sånn, Oddvar, då har eg fylt ut kortet ditt. Kom bak her, så skal eg vise deg korleis du gjer det sjølv neste gong.

Etter det vart større. Eg var ikkje i stand til å fikse dette sjølv. Men han ville hjelpe.

Selv foreldre med høyt konfliktnivå svarer at delt bosted fungerer tilfredsstillende, skriver Thuen. FOTO: BRIAN A JACKSON / SHUTTERSTOCK / NTB SCANPIC

Det finnes knapt noen undersøkelser som viser at barn som bor enten med mor eller med far kommer best ut.

Ingen grunn til å advare mot delt bosted

Debatt

Frode Thuen
professor i psykologi og forfatter

I et debattinnlegg den 3. mars advarer Agnes Andenæs, Odd Arne Tjersland og Peder Kjøs mot endringene i barneloven, hvor delt bosted trekkes frem i lovteksten som en aktuell løsning etter samlivsbrudd. Dette vil kunne bli oppfattet som en generell oppfordring til å velge denne løsningen – hevder de, også i de tilfeller hvor delt bosted ikke vil være bra for barna.

Skadelig for barn?

Jeg deler ikke denne bekymringen. Den største konfliktdriveren i dagens situasjon synes å være mødre som uten gode grunner motsetter seg delt bosted når samlivet tar slutt. Fordi de har en oppfatning om at delt bosted er skadelig for barn generelt. Dette til tross for at en lang rekke undersøkelser har demonstrert at barn som har delt bosted klarer seg jevnt over bedre enn barn som bor hovedsakelig med mor eller far, og at det knapt nok finnes noen undersøkelser som viser det motsatte, altså at barn som bor med mor eller far kommer best ut. Og det er ikke riktig som Andenæs & co. påpeker; at grunnlaget for «suksessen» med delt bosted er lagt på forhånd; fordi det er de mest ansvarlige og konstruktive foreldrene som velger delt bosted.

I flere av studiene har man kontrollert for konfliktnivået mellom foreldrene, blant annet i den eneste

metastudien som foreligger på området, hvor det går tydelig frem at gevinsten ved å leve med delt bosted (eller joint physical custody som er den engelske betegnelsen) er uavhengig av foreldrenes konfliktnivå. En norsk studie av Tor Johan Eikeland og Vidar Myklebust har dessuten påvist at delt bosted kan ha tydelig konfliktdempende effekt over tid. Og det avtagende konfliktnivået skyldtes ikke at foreldrene som valgte delt bosted hadde mindre konflikter i utgangspunktet.

Et skritt i riktig retning

En fersk studie fra Statistisk sentralbyrå og Velferdsforskningsinstituttet NOVA viser for øvrig at dagens foreldre som praktiserer delt bosted utgjør en sammensatt gruppe. Noen samarbeider godt, mens andre har et relativt konflikthelt forhold. Like fullt er de fleste foreldrene godt fornøyd med ordningen. Selv blant de foreldrene som oppgir at de har høyt konfliktnivå svarer mellom 57 og 79 prosent at ordningen fungerer tilfredsstillende. Kanskje fordi de opplever at det tross alt er den beste ordningen for barna.

Det er i alle fall god grunn til å oppmuntre foreldre til å velge delt bosted for barna ved samlivsbrudd – slik at enda flere kan få muligheten til å ha regelmessig og tett kontakt med begge foreldrene også etter at foreldrene har flyttet fra hverandre. Og det sikres i størst grad gjennom å avtale en delt bostedsløsning. Derfor er de små endringene i barneloven som nå er vedtatt, et skritt i riktig retning for alle de barna som opplever at foreldrene splitter lag.